

ми; забезпечення мобільності студентів і викладачів європейських ВНЗ; сприяння працевлаштуванню випускників вищих навчальних закладів освіти та ін.

На основі вивчення наукових праць з питань сучасної організації медичної освіти й «Концепції реформування системи підготовки лікарів в Україні та приведення її у відповідність з потребами ринку праці й вимогами Європейського Союзу», а також аналізу стану реальної підготовки медичних працівників нами зроблено висновок про те, що модернізація вітчизняної вищої медичної освіти має відбуватися за трьома основними напрямами.

Так, реалізація першого з них спрямовується на вдосконалення підготовки медичних працівників у вищих медичних навчальних закладах, що передбачає приведення переліку й обсягу дисциплін у вітчизняних навчальних планах до змісту аналогічних планів, що діють у країнах Євросоюзу, а також забезпечення подальшого впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Упровадження другого напряму модернізації медичної освіти забезпечує підвищення рівня підготовки працівників до медичної практики. Третій напрям модернізації медичної освіти зорієнтовано на безперервне підвищення фахової майстерності медичних працівників упродовж всього терміну їхньої професійної діяльності, а для цього треба створити відповідну систему підвищення кваліфікації й перепідготовки медичних кадрів, яка зможе гарантувати відповідність їхньої професійної компетентності останньому рівню розвитку науки й медичних технологій. Вважаємо, що тільки поєднання зусиль щодо реалізації всіх трьох визначених напрямів модернізації вищої медичної освіти зможе гарантувати якісні зміни в цій сфері. А загалом це сприятиме забезпеченням медичних послуг в Україні, на рівні, що відповідає міжнародним стандартам.

В.С.Микольченко, викладач,

mikol-vera@yandex.ru

Криворізький технічний університет

ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО СВІДОМОГО ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Інтеграція України до європейської спільноти є неминучою і ці процеси з різною швидкістю проходять у всіх сферах суспільства. Найбільш радикальні перетворення відбуваються в освітній системі держави, що потребує консолідації та розуміння нових інноваційних

підходів науковцями та вчителями, але й потребує підвищення студентської відповідальності за навчання та формування освітнього процесу. Останнє є актуальним як для студентів, так і для викладачів. Молодь повинна чітко розуміти необхідність всебічного розвитку не лише як спеціаліста, а і як особистості. І саме новітні зміни в освітньому просторі нашої держави, на нашу думку, є рушійними силами даного процесу.

Болонський процес – це рух глобалізації освіти, який об'єднує освітні системи різних країн Європи в єдині критерії та стандарти, основна його мета полягає в консолідації зусиль освітньої та наукової громадськості у підвищенні престижу та конкурентоспроможності європейської освіти у світовому просторі. Об'єднання освітніх систем Європи є своєрідним викликом на загальну європейську глобалізацію, посилення міграційних процесів та мобільності ринку праці.

Щодо процесу глобалізації освітніх систем немає однозначної думки. Скептики об'єднавчого процесу турбуються про те, щоб національно-культурні особливості нашої системи освіти не були знівелювані. З іншого боку, прихильники інтеграційних процесів в освіті виступають за тотальну «європізацію» української освіти. Як зазначив В.Кремень: «Освіта України відповідно до руху країни в Європу беззаперечно і однозначно визначила як основний напрям - інтеграцію в європейський освітній простір» [1; 96]. Однозначне відношення до впровадження Болонського процесу в Україні сформувати важко тому, що складно знайти «золоту середину» між двома протилежними точками зору, але входження нашої держави до цього процесу є незаперечним фактом і тому одним з головних наших завдань є адаптація навчальної системи та студентів до нових вимог. Отже, нам треба визначити, з якими внутрішніми перетвореннями ми ввійдемо до Болонського процесу, що нам потрібно відкинути й чо прийняти до своєї національної системи освіти від європейських стандартів. Саме від цього буде залежати рівень нашої науки та освіти, відношення до неї з боку інших держав світу.

Не у кого не викликає сумніву те, що освіта України, не зважаючи на її глобалізацію, повинна зберегти національний характер, а, можливо, і посилити його. Та й загалом, на мою думку, процес переходу нашої держави до Болонського процесу, повинен проходити в такому напрямі: здобуття університетами незалежності від держави, єдині вимоги до визнання дипломів про вищу освіту, введення двоступеневої системи освіти, прийняття загальної системи порівняння вчених ступенів через прийняття додатку до диплому, впровадження єдиної системи кредитних одиниць, усунення перепон для розширення мобільно-

сті студентів та викладачів, заохочення студентів до участі в освітньому процесі, навчання протягом життя [2; 4].

Однією з основних складових переходу України до Болонського процесу є залучення студентів до участі у формуванні процесу навчання, бо їх відстороненість приводить до незацікавленості в навчанні та неспроможності працювати самостійно. Цей процес включає в себе як формування індивідуального плану кожного студента, так і оцінювання студентами викладацької праці. Дехто може сказати, що це недопустимий процес, але вірогідно, що це є однією з необхідних складових для підвищення якості освіти та більшої зацікавленості студентів у навчанні. Оцінка студентами викладацької діяльності може мати різний вигляд: вивчення студентської думки методом спостереження, інтерв'ю.

Саме дослідження не повинно містити в собі багато запитань, але повинно бути зрозумілими для респондентів, які будуть відчувати себе не лише споживачами «освітнього продукту», а й безпосередніми учасниками його формування. Воно може складатися з таких запитань, на основі відповідей на які, викладач зможе чітко зрозуміти, що необхідно змінити в структурі курсу, з'ясувати думку студентів відносно складності та зрозуміlosti викладення матеріалу, його цікавості та можливості подальшого практичного застосування.

М.Г. Вієвська, канд. пед. наук, доцент,
vievskaya@i.ua,

Криворізький економічний інститут Державного вищого
навчального закладу «Київський національний
економічний університет ім. Вадима Гетьмана» м. Кривий Ріг

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Підписання Болонської угоди спонукало до модернізації системи освіти України, в тому числі економічної. У 2006-2007 навчальному році у всіх ВНЗ країни III-IV рівнів акредитації запроваджено кредитно-трансферну систему ECTS, підготовлено відповідний Пакет інноваційних нормативних документів ECTS, розроблено рекомендації та здійснюються організаційні заходи із запровадження Додатку до диплома європейського зразка тощо.